

● המדינה הפלסטינית תחתום על הוודעה-שלום הסופי עם ישראל.
 ● אלפתח — בעזרת המצרים — יחסל את שאר אירגוני הפידאיון, במידה שאלה לא יצטרפו אליו.

●●● פלסטין — בין ישראל וירדן

ד אם ייתכן פיתרון כזה? האם יסכימו לו האמריקאים, המלך חוסיין ושאר הגורמים? בשבוע שעבר נאמר על כך דבר בלתי-צפוי, במקום בלתי-צפוי. האיש שאמר את הדברים הוא כריסטופר מייהוי, חבר הפרלמנט הבריטי, דובר פרור-ערבי ואנטי-ישראלי קיצוני. למייהוי יש קשרים עזים ביותר למימסד הערבי.

בראיון ב"ניו-יורק טיימס" הבריטי אמר: "ככל עיר וכפר בפלסטין שופנו עליהי צה"ל, יעלה הרגל הפלסטיני מעל לבת העירייה. מן הנמנע הוא שיעלה הרגל הירדני."

להערכה זו הוסיף מייהוי מידע מרתק: לפני כמה שבועות שוחח על כך עם המלך חוסיין. זה אמר לו שאם הפלסטינים רוצים במדינה משלהם בגדה המערבית — הוא לא יתנגד לכך.

כידוע, אמר המלך דבר דומה לעיתונאי בריטי לפני שנה. אבל הפעם יש לדבריו מיסקל-יתר. מהו השבנו של חוסיין?

אם אומנם מוכן חוסיין לביתור ממלכתו, הרי ייתכן שחשבוננו הוא מפוכח ביותר:

- המדינה הפלסטינית תהיה חייב בינו ובין ישראל, ותפסור אותו המצרה הישראלית.
- המדינה הפלסטינית תשחרר אותו מאורחיו הפלסטיניים, ותפסור אותו גם מצרה זו.
- בממלכה קטנה יותר, כמו זו שהיתה לסבו עבדאללה עד 1948, יוכל להיות בשקט, מכאן ועד עולם, על קיצבה אמריקאית-סעודית.

השבנו דומה עומה, כנראה, לעני האמריקאים. עוד לפני שנה, כששוחחתי בחשיגטון עם ראשי המדיניות המורחית-כוננת על נושא זה, לא התלהבו למשמע רעיון זה. ביתנים חלה, כנראה, תזווה ניכרת. בנאמו האחרון דיבר ויליאם רוג'רס בפירוש על הצורך בפיתרון שיתקבל עליידי "העם הפלסטיני". אפילו איש כמו ד"ר נחום גולדמן, המקורב להנרי קיסינג'ר, שהיה רחוק מהרעיון הפלסטיני, מדבר עליו בהרחבה בימים האחרונים.

אם נכשלו הפידאיון בשטחים אחרים, הרי בעניין מרכזי זה הם הצליחו: אין עוד איש רציני המאמין שייתכן שלום בריקיימא ללא פיתרון כלשהו של בעיית הישות הפלסטינית. ואילו קולו של המלך חוסיין כימעט נעלם במקהלה הכללית. השבוע היה ברור מראש כי למלך אין מי שקל של ממש במהפכה העוברת עתה על המרסק, וכי המאבק העיקרי הוא בין עבדי-אל-נאצר ועראפאת. אולם יש ספק רב אם עראפאת יכול בכלל לקבל פיתרון של שלום. אפילו ירצה בכך. הדינאמיות של המהפכה הפלסטינית, ההתחרות הפרועה בין עשרות אירגוני הפידאיון, האדיאולוגיה של אלפתח עצמו — כל אלה הם מיכשולים אדירים בדרך לתפנית של שלום. ייתכן שעראפאת ירצה מהר בתפנית כזאת, אך לא יוכל לבצע אותה. מה תהיה האלטרנטיבה?

●●● ליל ברתולומיאוס הקדוש

ד אלטרנטיבה היא, פשוטו כמשמעו — מאבק מזוין, שיביא לחיסול תנועת הפידאיון ככוח ממשי במרחב.

ההכנה הראשונה לכך כבר נתגלתה השבוע. סעודיה איימה שלא תיתן כספים לאירגוני פידאיון הכוללים "מארכסיסטים ואחיאסיסטים". מכיון שכל אירגוני הפידאיון מדברים בסלאנג מארכסיסטי, ועל "פלסטין חילונית" או "רב-דתית", זה איום על כולם.

איום בנוסח אחר, אך בעל מגמה דומה לשים קץ לתמיכה הכספית, באה מצד לוב. ממלכת "אלפתח" זקוקה לזרם אדיר של כספים. היא מחזיקה צבא אדיר של אלפי לוחמים, החיים במחנות האירגון ומקבלים בו שכר. השלוחות המדיניות והתעמולתיות שלה בולעות הודיעתק.

הפסקת התמיכה הכספית של סעודיה, לוב, כחייית וחברות-הנפט האמריקאיות (המשלמות דמי לאיחורק, למניעת חבלה במיתקניהם) תהיה מכה נוראה בשביל הפידאיון, אחרי המכה של הפסקת שידוריהם בתחנות קאהיר.

מעבר למכה זו, קיים האיום הצבאי הפשוט. אירגוני הפידאיון לא יוכלו לעמוד בפני התקפה צבאית מתואמת של צבאות ירדן ולבנון, בעזרה מצרית פעילה, כשנמשכות גם המחלומות של צה"ל.

המחבב עלול לחזות במרחק-ימים, שיוכי את ליל-ברתולומיאוס הקדוש בצרפת. איום זה תלוי על ראשי הפידאיון כתרבידאמולקט, ואין ספק כי הם יודעים זאת היטב.

העובדה המדינית המכרעת היא כי בגלל חוסר של מדיניות מציאותית מצידם, הצליחו הפידאיון לבודד את עצמם לחלוטין.

עבדי-אל-נאצר רואה בהם אויבים, המאיימים על מישטרו ועל מעמדו בעולם הערבי. הרוסים רואים בהם פתח לתדירות אויביהם הסיניים. האמריקאים רואים בהם איום על האינטרסים והגוררים בעולם הערבי. ישראל יודעת שהם זוממים להשמדה. לא נותרו להם ידיים זולת קומץ בשמאל החדש האירופי, שגילו חוסר-אחריות גם במדינותיהם שלהם.

במצב כזה, יעמדו הפידאיון בפני הבחירה: הסכמה או חיסול.

אולם חיסול הפידאיון אינו פירושו חיסול הבעייה הפלסטינית, שהצמיחה אותם. כל הצדדים מבינים זאת. היא יכולה לבוא על פיתרונה רק עם פיתרון גמור של בעיית הפליטים, מבינה מעשית ונפשית כאחת, ועם מציאת ביטוי מתאים ליישות הפלסטינית.

לכן ייתכן כי המדינה הפלסטינית תקום גם בלי הפידאיון, על אסם ועל המתם. מנהיגי הגדה המערבית, שאינם מרימים כרגע את קולם, לוקחים אפשרות זו בחשבון.

●●● המנהיגים בשטחים המוחזקים

ד רקע זה יש משמעות להתעוררות התת-קרקעית בשטחים המוחזקים. מנהיגי התושבים שם תומכים, רובם ככולם, ביוזמת-השלום של עבדי-אל-נאצר, נגד עמדת הפידאיון. אולם השבוע עלה פיקפוק. כשהעו המנהיגים לחשוב בטעם הראשונה ברצינות על האפשרות שבעתיד הלא-רחוק ינטשו כוחות צה"ל את הגדה ואת עזה, צצה השאלה: מליה: מי יבוא במקומם?

ואז נתגלה, כמובן, החור הבולט בתוכנית רוג'רס: אין בה פיתרון מוחשי ליישות הפלסטינית.

עדיין לא התגבשה בשטחים החלטה נחושה לדרוש כי תקום נציגות פלסטינית, לאי-פידאיונית, לייצוג העניין הפלסטיני במשאומתן, אך תביעה זו מתגבשת עתה בהדרגה. יהיה זה לטובת עניינה של ישראל, לתמוך ברשישה זו, לעזור בגיבוש הנהגה פלסטינית מתונה ועצמאית, שתוכל לחוות צד ראוי-לשמו במשאומתן ובהסדרה-שלום, כפי שההסדר יישא התימה פלמי-טינית מחייבת.

לשם כך יש צורך במחשבה חדשה בממשלת ישראל, שמנעה עד כה בכל האמצעים גיבוש הנהגה פלסטינית בשטחים. אולם המצב החדש — ייתכן שיביא גם את מנהיגי ישראל, באיחור רב, למחשבה זו.

7.8.70

ביום השישי האחרון, בו נכנסה בחצות הפסקת-האש בתעלת-סואץ לתוקפה, עדיין חששו חיילי צה"ל במעוזיהם אשר בתעלה להרים את ראשם מעבר לסוללות המגן, השקיפו באמצעות פריסקופים לעבר הגדה המצרית של התעלה, כאשר ראשיהם מוסתרים על-ידי שקי החול בעמדות.

8.8.70

ביום השבת, כשהפסקת-האש בתעלה כבר היתה בתוקף, היה אחד מסימניה הראשונים — הרמת הראשים מעל לסוללות-המגן במעוזים. חייל זה, הנראה בתמונה, מרים את ראשו מעל הסוללה, משקיף עתה במישקפת לעבר הצד המצרי בקנטרה, שם נראים בתים הרוסים.

ובעורף

יום השישי האחרון בלילה, כאשר נודע ברחובות תל-אביב על הפסקת-האש, הפך ליום חג. בבת-הקפה ובמועדוני-הלילה בעיר, הוגשה שתייה חינם, והאורחים, היילים ואורחים, צעירים ומבוגרים, הביעו את תחושת שמחתם בצהלות ובחיוכים, כמו אלה שבתמונה, שנקהלו לחוג בקליפורניה שליד דייונוס.